

2018-08-13

Samrådsredogörelse – utkast

Yttrande instans	Avsnitt som berörs Synpunkt	Svar
	Allmänt	Författarna till dokumentet tackar för alla konstruktiva synpunkter som olika instanser har inlämnat. Dessa bidrar till en bra helhetsbild och ökad kunskap inom olika områden.
Författarna	Generellt Ett antal redaktionella synpunkter har inkommit vilka inte redovisas separat i detta protokoll. Några märkbara ändringar är följande: <ul style="list-style-type: none">• Namnet på fokusområdet Fysisk planering och infrastruktur har ändrats till Fysisk planering och förvaltning (infrastruktur ingår i fysisk planering)• Förord och sammanfattning har lagts till• Rubriken Bakgrund har lagts till• Avsnitt om mål, lagstiftning och relaterade dokument har kortats.• Benämningen Långsiktiga inriktningar... har bytts till Prioriterade inriktningar	Justerat och kompletterat för ökad tydlighet och läsbarhet.

Yttrande instans	Avsnitt som berörs Synpunkt	Svar
Räddningstjänsten Östra Götaland	<p>Allmänt</p> <p>Räddningstjänsten har tagit del av samrådshandlingen för Klimatanpassningsprogram för Linköpings kommun. Räddningstjänsten har lämnat synpunkter på innehållet.</p>	
Utbildningsförvaltningen	<p>Allmänt</p> <p>Vi har läst samrådsversionen och har inga direkta synpunkter på förslagen. Kan tycka att det var synd att workshopen missades från oss då det kanske finns mer att hämta inom utbildningsförvaltningens verksamheter. I arbetet med handlingsplan är kontaktperson lokalsamordnare (kontaktuppgifter lämnas).</p>	<p>Utbildningsförvaltningen hade fått inbjudan till workshopen. Dock hade man inte identifierats som nyckelfunktion till workshopen så projektledarna tryckte inte på extra för deltagande. Det var dock med representanter för folkhälsa samt lokalfrågor, och utbildningsförvaltningen kommer att involveras i arbetet med att ta fram handlingsplan för konkret arbete.</p>
Stadsmiljökontoret och planmiljökontoret	<p>Allmänt</p> <p>Vind och stormar saknas i dokumentet</p>	<p>Vind och stormar pekas inte ut som ett problemområde i Östergötland i SMHI:s rapport om framtidsklimat i Östergötland.</p>
Miljökontoret	<p>Allmänt</p> <p>Har lämnat mindre redaktionella synpunkter på dokumentet</p>	<p>Synpunkterna har inarbetats. Beskrivning av vilka funktioner som deltagit från olika förvaltningar behålls (istället för föreslaget att ange namn på kontor), det viktiga i sammanhanget är vilka funktioner som har deltagit oberoende av organisatorisk tillhörighet</p>

Yttrande instans	Avsnitt som berörs Synpunkt	Svar
Sankt Kors	<p>Allmänt</p> <p>Tack för möjligheten att lämna synpunkter på det kommande klimatanpassningsprogrammet för Linköpings kommun. Det ger Sankt Kors en bra möjlighet att förstå hur arbetet bedrivs och är tänkt att bedrivs framgent. Det ger oss också i högre grad en förståelse av vilka samband som finns, vilket i sin tur bör generera möjligheter till samverkan mellan oss ansvariga för kommunkoncernens olika verksamheter.</p> <p>Vi ser gärna att mer fokus och arbetsinsats åläggs de delar som avhandlar genomförandedelen, då detta inte återfinns i nuvarande plan utan hänvisas framåt i tiden.</p>	Handlingsplan för fokus på genomförande planeras att tas fram utifrån programmet.

Yttrande instans	Avsnitt som berörs Synpunkt	Svar
Sankt Kors	<p>Allmänt</p> <p>Vi anser att det till stora delar i utkastet av klimatanpassningsprogrammet läggs en tyngdpunkt på att beskriva omvärldsfaktorer och vårt nuläge. Detta är viktig fakta för att skapa en helhetsperspektiv och tydliggör också vilket manöverutrymme som finns tillgängligt inom de givna systemgränserna, dock så skulle vi önska mer fokus på genomförandearbetet som är av stor vikt för att lyckas med anpassningen för framtiden. Vi saknar, i enligt syftesbeskrivningen, en tydlighet kring hur vi avser att omhänderta frågor som berör de sociala och ekonomiska områdena, då tyngdpunkten i programmet ligger mot de ekologiska områdena. Eventuellt skall detta kompletteras, alt. bör syftesbeskrivningen justeras.</p>	<p>Genomförandet kommer att beskrivas ytterligare i den planerade handlingsplanen.</p> <p>Kommunens politiska mål nr 4 (En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv) och mål nr 10 (En ekonomiskt hållbar kommun) har lagts till under övergripande mål.</p> <p>Förtydligas i sammanfattning och inledning att programmets omfattning är kommunens verksamhet. Läggts också till att det kan bli kostsamt att inte klimatanpassa.</p> <p>Förtydligas under beskrivning av fokusområden att även mer tekniska discipliner syftar till att säkra social hållbarhet.</p>
Lejonfastigheter	<p>Allmänt</p> <p>Lejonfastigheter tycker att dokumentet ser bra ut.</p> <p>Några redaktionella punkter föreslås.</p>	
Tekniska Verken	<p>Vi har läst och har inga invändningar mot den analysen som är framtagen.</p>	

Yttrande instans	Avsnitt som berörs Synpunkt	Svar
Sankt Kors	<p>I avsnittet som berör långsiktig inriktning och strategi med prioritering av särskilda utvecklingsinsatser så efterfrågas en tydligare bild över vad som ligger till grund för de förslag på åtgärder som återfinns i dokumentationen (ex. <i>"Kommunen och de kommunalägda bolagen behöver teckna en de försäkringar som bedöms vara nödvändiga med hänsyn till pågående och förväntade klimatförändringar inom kommunen"</i>). Genom detta ökar, anser vi, trovärdigheten och per automatik genomförandekraften i planen. Vi anser att vi i ovannämnda exemplet <i>"teckna försäkringar"</i>, riskerar att missbedöma möjligheten, att genom vårt <u>agerande och kravställan</u> på vår omgivning förhindra att klimatförändringar sker och/eller förminskas. Detta är något som bör prioriteras och tydliggöras som förväntningar/skall krav (på kommunkoncernens verksamheter) inom ramen för de områden klimatanpassningsplanen omfattar.</p>	<p>I avsnitt 4 Behov av anpassning förtydligas med hur inriktningarna har tagits fram.</p> <p>Förtydligas i dokumentet att klimatanpassningsarbetet inte ersätter det förebyggande arbetet med att minska klimatpåverkan.</p>

Yttrande instans	Avsnitt som berörs Synpunkt	Svar
Sankt Kors	2.1 FN och de globala målen I avsnittet om ”FN och de Globala Målen” vill vi att det tydliggörs (andra stycket) vem som tar fram och beslutar om den frivilliga vägledningen. Avsikten den medför anser vi är relevant för kommunens fortsatta klimatarbete.	Avsnittet tillför egentligen ingenting i dokumentet, tas bort.

Yttrande instans	Avsnitt som berörs Synpunkt	Svar
Sankt Kors	<p>2.1 FN och de globala målen</p> <p>Vi vill också att man tar i beaktande att addera <i>”Mål 17: att stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling. Som delmål inom det 17:e målet nämns bla, ”Stärka det globala partnerskapet för hållbar utveckling och komplettera det med partnerskap mellan flera parter som mobiliserar och utbyter kunskap, expertis, teknik och finansiella resurser, för att bidra till att målen för hållbar utveckling nås i alla länder, i synnerhet utvecklingsländer”.</i></p> <p><i>”Partnerskap mellan flera parter”</i> samt <i>”Uppmuntra och främja effektiva offentliga och offentlig-privata partnerskap samt partnerskap inom det civila samhället vilka bygger på erfarenheterna från andra partnerskap och deras finansieringsstrategier”.</i></p> <p>Detta mål är relevant ur många aspekter, då det pekar på vikten av samverkan genom partnerskap, struktur och systemstöd för att nå uppsatta mål. Här kan vi påvisa att redan etablerade samarbeten (partnerskap) mellan tex. Sankt Kors och Region Östergötland ex. Vreta Kluster, Cleantech Östergötland .m.m, skapat positiva effekter för det som ryms inom begreppet hållbarhet. Detta är också något vi tror har en relevans</p>	<p>Mål nr 17 handlar om det globala partnerskapet. Detta handlar till stor del om bistånd till andra länder och är inte relevant i det lokala klimatanpassningsarbetet.</p> <p>Samverkan på olika nivåer för kunskapsutbyte och omvärldsbevakning inom klimatanpassningsområdet kan fortfarande vara relevant, men styrs inte av detta.</p>

Yttrande instans	Avsnitt som berörs Synpunkt	Svar
	<p>för kommunens möjligheter att verkställa klimatanpassningsstrategin, vilket i sin tur borde uppmanas (av verksamhetsansvariga inom kommunkoncernens verksamheter) att undersöka inom ramen för respektive fokusområde och strategisk inriktning för respektive fokusområde.</p>	
Miljöstrateg (och en av dokumentets författare)	<p>3.1 Klimatförändringar i Linköpings kommun</p> <p>Torka tas inte upp som ett förväntat problem i länet. Under den gångna (fortfarande pågående) sommaren har ju brist på vatten varit ett problem. Vad säger SMHI:s klimatscenarier om detta?</p>	Torka tas inte upp i SMHI:s rapport om framtidsklimat i Östergötland. Dokumentet kompletteras med information om markfuktighet och tillrinning.
Stadsmiljökontoret och planmiljökontoret	<p>3.3 (samrådsutgåva) / 2.1 (reviderad utgåva) Effekter av klimatförändringar</p> <p>Avsnittet skulle med fördel kunna utvecklas. Det är dessa effekter och konsekvenserna av dem som underbygger behovet av en handlingsplan för klimatanpassning. Det skulle därför önskas djupare och mer utvecklade beskrivningar och resonemang av vilka konsekvenser de olika effekterna av klimatförändringarna innebär – för människor, djur, samhälle, natur och ekonomi.</p>	Beskrivningarna är hämtade direkt från den nationella strategin för klimatanpassning. Ytterligare lite text lyfts in från strategin. Avsnittet flyttas till ny rubrik Bakgrund som läggs till i dokumentet.

Yttrande instans	Avsnitt som berörs Synpunkt	Svar
Räddningstjänsten Östra Götaland	<p>4.1 Långsiktiga inriktningar och strategier med prioritering av särskilda utvecklingsinsatser för fysisk planering och infrastruktur</p> <p>Ytterligare en inriktning behöver skapas, en inriktning som tydligare uppfyller den målbild som är antagen för 'Samhällsbyggnad och samhällsviktig verksamhet' i den regionala planen för Östergötland: "<i>Förebygga risker genom att känna till vilka befintliga strukturer, verksamheter och områden som kan bli utsatta för ny eller ökad riskbild i ett föränderligt klimat</i>". Inriktningen får anses vara viktig då kommunen behöver ett nolläge att ta hänsyn till för att kunna prioritera åtgärder. Det är därför av stort värde att utvärdera dagens Linköping, främst med utgångspunkt i de samhällsviktiga verksamheterna som finns inom kommunens geografiska områdesansvar. Dessa verksamheter, eller geografiskt avgränsbara delar av Linköping, som redan idag har en mycket hög risknivå som kan härledas till klimat- eller väderrelaterade utlösningfaktorer bör kartläggas. Som räddningstjänsten ser det bör sedan befintliga geografiska områden och placeringar av samhällsviktiga verksamheter prioriteras då dessa med stor</p>	<p>Genomförda karteringar bör matchas mot befintliga strukturer med fokus på samhällsviktiga verksamheter. Inriktning läggs till i avsnitt om krishantering.</p> <p>Framtida etableringar hanteras inom fokusområde fysisk planering.</p>

Yttrande instans	Avsnitt som berörs Synpunkt	Svar
	sannolikhet är planerade och uppförda helt eller delvis utan klimatförändringar i åtanke. Vilka negativa effekter som detta kan få för framtida etableringar inom Linköping bör också utredas. Exempelvis med avseende på dagvattenhantering.	
Räddningstjänsten Östra Götaland	<p>4.1 Kommunens trafikplanering och befintliga trafiksystem behöver ta hänsyn till pågående och förväntade klimatförändringar inom kommunen.</p> <p>Uppdraget behöver breddas något. Detta behöver innefatta det primära uttryckningsnätet för blåljusorganisationer så som detta är definierat i Tillägg till översiktsplan Miljö- och riskfaktorer. Utifrån den kända skyfallskarteringen behöver känsliga områden särskilt beaktas, exempelvis områden dit det vid skyfall kommer att finnas mycket begränsade möjligheter att ta sig fram på grund av översvämmade vägar, viadukter med mera. Vägar till områden som med stor sannolikhet blir helt avskurna eller som kommer medföra omfattande förseningar bör prioriteras i den fortsatta trafikplaneringen.</p>	Nyss nämnda nya inriktning för krisberedskap kompletteras med räddningsvägar.

Yttrande instans	Avsnitt som berörs Synpunkt	Svar
Stadsmiljökontoret och planmiljökontoret	<p>4.1 Fysisk planering</p> <p>I samband med framtagandet av dokumentet Miljö- och riskfaktorer i Linköpings kommun har kommunen fått en relativt god kartläggning av uppenbara risker (t ex skyfall eller översvämningar m m) som behöver beaktas i den fysiska planeringen. Kommunen har dock mindre kunskap om risker (och saknar inriktningar för dessa) som har ett långsammare förändringsförlopp. Som exempel kan nämnas risker med värmebölja eller ett generellt varmare klimat. Finns det ett ökat behov av skugga som vi behöver ta höjd för i stadsplaneringen? Vad ser vi t ex för risker för våra stadsträd avseende skadeinsekter, lägre grundvattennivå och torrare somrar o s v. Avgränsningen för Miljö- och riskfaktorer i Linköpings kommun har inte inkluderat risker kopplade till klimatförändringar vilket gör att dokumentet inte blir heltäckande ur den aspekten. Inriktningarna bör därför kompletteras med en punkt som trycker på behovet av att ta fram ett bredare kunskapsunderlag som den fysiska planeringen kan ha nytta av.</p> <p>Nedan föreslås ändringar av inriktningarna för att hålla samma detaljeringsgrad.</p>	<p>Inriktningar ändrade enligt förslag.</p> <p>Inriktning om försäkringar flyttas till fokusområde krishantering.</p> <p>Inriktningen <i>Kommunens fysiska planering behöver fortsätta ta hänsyn till pågående och förväntade klimatförändringar inom kommunen. får tillägget och bygga upp det kunskapsunderlag som krävs för detta</i> eftersom det efterfrågas i texten.</p>

Yttrande instans	Avsnitt som berörs Synpunkt	Svar
	<p>(Trafikplaneringen är tex en del av den fysiska planeringen och behöver inte lyftas ut särskilt.)</p> <p><i>Lågsiktiga inriktningar och strategier med prioritering av särskilda utvecklingsinsatser:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Kommunens fysiska planering behöver fortsätta ta hänsyn till pågående och förväntade klimatförändringar inom kommunen.</i>• <i>Kommunen kan vid behov, utifrån pågående och förväntade klimatförändringar, behöva komplettera befintligt analys- och kartmaterial med ytterligare kartläggningar, analyser och inriktningar.</i>• <i>Kommunen och de kommunägda bolagen behöver teckna de försäkringar som bedöms vara nödvändiga med hänsyn till pågående och förväntade klimatförändringar inom kommunen. (Detta är inte en fråga för den fysiska planeringen.)</i> <p><i>Kommunen behöver klargöra riskbilden med förorenade områden med hänsyn till pågående och förväntade klimatförändringar inom kommunen.</i></p>	

Yttrande instans	Avsnitt som berörs Synpunkt	Svar
Räddningstjänsten Östra Götaland	<p>4.5 Långsiktiga inriktningar och strategier med prioritering av särskilda utvecklingsinsatser för krisberedskap</p> <p>Ytterligare inriktning(ar) behöver skapas för att öka medvetenheten om den kommande klimatanpassningen och den egna krisberedskapen hos allmänheten och det civila samhället i Linköpings kommun. Dels behöver det finnas en inriktning som syftar till att för allmänheten synliggöra kommunens arbete med klimatanpassning och att allmänheten kan skapa sig en tydlig uppfattning om kommunens sårbarheter och styrkor.</p>	<p>Kommunen kan informera om pågående klimatanpassningsarbete för att skapa trygghet och tillit. Behovet av krisinformation identifieras i kommunens risk- och sårbarhetsarbete.</p> <p>Inriktning om information läggs till.</p>
Räddningstjänsten Östra Götaland	<p>4.5 Långsiktiga inriktningar och strategier med prioritering av särskilda utvecklingsinsatser för krisberedskap</p> <p>En inriktning behöver skapas som syftar till att öka kommunens förmåga att enskilt och gemensamt med kommunala bolag och andra kommunala eller statliga myndigheter bedriva effektiv (kris)kommunikation gentemot allmänheten och det civila samhället i händelse av långvarig klimat- eller väderrelaterade händelser.</p>	<p>Allmän information tas upp i punkten innan. Explicit kriskommunikation hanteras ej i klimatanpassningsprogrammet.</p>

Yttrande instans	Avsnitt som berörs Synpunkt	Svar
Räddningstjänsten Östra Götaland	4.5 Långsiktiga inriktningar och strategier med prioritering av särskilda utvecklingsinsatser för krisberedskap Det behöver skapas en inriktning som syftar till att Linköpings kommun har planer för att en samhällsviktig verksamhet/funktion inte störs för mycket eller slås ut helt av en väder- eller klimatrelaterad händelse, i relation till de åtgärder som räddningstjänsten, verksamheten eller andra aktörer ska utföra.	Täcks in av tidigare tillagd inriktning Tidigare tillagd inriktning om kartläggning av samhällsviktig verksamhet kompletteras med att funktion ska säkerställas.

Yttrande instans	Avsnitt som berörs Synpunkt	Svar
Räddningstjänsten Östra Götaland	<p>4.5 Långsiktiga inriktningar och strategier med prioritering av särskilda utvecklingsinsatser för krisberedskap</p> <p>Det behöver finnas en inriktning som syftar till att Linköpings kommun ständigt ska utvärdera vilka klimat- och väderrelaterade händelser som kan medföra att det finns risk för olyckor. Detta eftersom att enligt lagen om skydd mot olyckor ska kommunen ha ett handlingsprogram för räddningstjänst. Handlingsprogrammet ska beskriva vilka risker för olyckor som finns i kommunen och som kan leda till räddningsinsatser. Detta ska utgöra underlag för vilken förmåga den kommunala räddningstjänsten ska ha och hur den ska utvecklas över tid för att klara av dessa olycksrisker. Som exempel kan nämnas att kommunen bör ha god kännedom om vilka översvämningrisker som finns inom det geografiska områdesansvaret och om dessa kan medföra att det finns risk för efterföljande olyckor och/eller räddningsinsatser. Om dessa är oacceptabla bör kommunen och/eller räddningstjänsten ha en förmåga att hanteras dessa enligt principerna för räddningstjänst i lagen om skydd mot olyckor. Eftersom</p>	<p>Klimatanpassningsprogrammet följs upp som beskrivs i dokumentet. Handlingsprogram för räddningstjänst tas fram som en del av kommunens risk- och sårbarhetsarbete och behandlas ej vidare i klimatanpassningsprogrammet.</p>

Yttrande instans	Avsnitt som berörs Synpunkt	Svar
	<p>att det är Räddningstjänstens Östra Götalands uppgift, enligt vår förbundsordning, att upprätta detta handlingsprogram anser vi att respektive medlemskommun behöver definiera sina respektive förutsättningar inom exempelvis klimat- och väderrelaterade händelser som underlag för detta handlingsprogram. Förutsättningarna kan variera mycket mellan våra olika medlemskommuner och lokala särskilda förmågor behöver därför kunna härledas i handlingsprogrammet.</p>	